

Handläggare
Anders Eriksson

Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå motionen med hänvisning till vad som redovisats i ärendet.

Sammanfattning

Den 13 oktober 2022 inkom Karin Svensson Smith (MP) med en motion rubricerad "Handlingsplan för minskad klimatpåverkan". Motionen innehåller femton förslag riktade till kommunens nämnder och bolag avseende minskad klimatpåverkan.

Sammanfattningsvis pågår arbete och insatser inom flertalet av motionens förslag. I andra fall finns befintlig styrning som bedöms tillräcklig inom området. Vidare har kommunstyrelsen i EVP 2023–2025 i uppdrag att genomföra ett klimatpaket för Lunds kommun.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att avslå motionen med hänvisning till vad som redovisats i ärendet.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2023-06-26 Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan
- Protokollsutdrag byggnadsnämnden 2023-03-23 § 30 Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan
- Byggnadsnämndens tjänsteskrivelse 2023-02-21 Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan
- Protokollsutdrag renhållningsstyrelsen 2023-04-18 § 38 Remiss i ärende Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan

- Renhållningsverkets tjänsteskrivelse 2023-04-05 Yttrande över remiss i ärende Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan
- Protokollsutdrag tekniska nämnden 2023-04-19 § 72 Yttrande över remiss avseende motion från (MP) om handlingsplan för minskad klimatpåverkan, inklusive tillhörande protokollsbilaga (skriftlig reservation från MP)
- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse 2023-03-17 Yttrande över remiss avseende motion från (MP) om handlingsplan för minskad klimatpåverkan
- Protokollsutdrag servicenämnden 2023-05-17 § 36 Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan
- Serviceförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-13 Remissvar i ärende "Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan"
- Motion från Karin Svensson Smith (MP) Handlingsplan för minskad klimatpåverkan, inkommen 2022-10-13

Ärendet

Bakgrund

Den 13 oktober 2022 lämnade Karin Svensson Smith (MP) in en motion med rubriken "Handlingsplan för minskad klimatpåverkan". Motionen innehåller femton förslag riktade till kommunens nämnder och bolag avseende minskad klimatpåverkan.

Föredragning

I beredningen av ärendet har byggnadsnämnden, renhållningsstyrelsen, servicenämnden och tekniska nämnden givits möjlighet att yttra sig över de förslag i motionen som berör dem. I framställningen nedan redovisas yttrandena med koppling till respektive förslag. Motionens förslag är markerade med fetstil.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en klimathandlingsplan för att Lunds kommun ska nå klimatneutralitet senast 2030.

Kommunkontorets yttrande

I Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling 2021–2030, LundaEko, finns ett mål att Lund 2030 är en klimatneutral och fossilbränslefri kommun som är anpassad till ett klimat i förändring. Till detta finns delmål om bland annat utsläpp av växthusgaser, transporter och kolinlagring. Även i *Energiplan för Lunds kommun* finns

mål att Lunds kommun 2030 är en klimatneutral och fossilbränslefri kommun samt mål om att minska utsläpp av växthusgaser. Vidare innebär kommunfullmäktiges mål 4. Klimatneutralitet i EVP 2023–2025 att Lund, år 2030, ska vara Sveriges ledande kommun i omställningen för klimatneutralitet och en internationell förebild. Enligt EVP ska de ambitiöst satta målen ska nås genom en handlingskraftig klimatpolitik och samarbete med näringsliv, akademi och idéburen sektor. För lundaborna ska det vara lätt att göra rätt vad gäller att ta ansvar för klimat och miljö. Kommunkontorets bedömning är att ovanstående mål och delmål innebär en tillräcklig grad av styrning inom det aktuella området och att en särskild klimathandlingsplan inte bör tas fram.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge tekniska nämnden och byggnadsnämnden i uppdrag att återkomma med den planering samt beslutsförslag som behövs för att hela stadskärnan senast 2024 görs fri från besökande bilar.

Byggnadsnämndens yttrande

Byggnadsnämnden ställer sig positiv till en ytterligare avlastning av fordonstrafik i stadskärnan. En förändrad trafikföring på stadskärnans gator bör dock utvecklas inom ramen för det pågående arbetet med utvecklingsplan för stadskärnan. Vidare framför nämnden att det inte är möjligt att besluta, förbereda och genomföra den begränsning av trafik som föreslås i motionen till 2024. En sådan insats skulle kräva betydligt längre tid.

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämnden anger att det är angeläget att fortsätta arbetet med att utveckla systemen för gång-, cykeltrafik och kollektivtrafik. Nämnden anser dock att en förändrad trafikföring på stadskärnans gator bör utvecklas inom ramen för det nyligen uppstartade arbetet med utvecklingsplan för stadskärnan.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med Skånetrafiken utforma ett pendlarkort för anställda i Lunds kommun och kostnaderna för detsamma inarbetas i EVP.

Kommunkontorets yttrande

Den 7 december 2022 beslutade kommunstyrelsen (§ 440) att uppdra åt arbetsgivarutskottet att utreda frågan om pendlarkort som löneförmån vidare samt återkomma med förslag på hur förmånen kan införas på försök. Arbetet med uppdraget pågår och beräknas vara klart under hösten 2023.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att besluta om ett totalstopp för väginvesteringar som vidgar kapaciteten för biltrafik och att ge kommunstyrelsen i uppdrag att justera EVP i efter detta principbeslut.

Kommunkontorets yttrande

Att besluta om ett totalstopp för väginvesteringar som vidgar kapaciteten för biltrafik bedöms inte som genomförbart. Det skulle ha mycket stor inverkan på möjligheterna till exploatering och skulle även påverka kollektivtrafiken negativt. I *Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet 2021–2030*, under mål 3. Klimat och energi, anges att Lund år 2030 är en klimatneutral och fossilbränslefri kommun som är anpassad till ett klimat i förändring. Under målet finns flera delmål som direkt berör den aktuella frågan och är vägledande för kommunen i arbetet med planering av vägar och trafik. I *LundaMaTs III – Strategi för ett hållbart transportsystem i Lunds kommun*, finns mål om utsläpp, färdmedelsfördelning och motortrafik som är vägledande i arbetet. Även fullmäktigemålet i EVP 2023–2025 – ”Klimatneutralitet 2030 – Lund ska vara Sveriges ledande kommun i omställningen för klimatneutralitet och en internationell förebild” är applicerbart.

Kommunkontorets bedömning är att det ovanstående innebär en tillräcklig grad av styrning.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med servicenämnden, tekniska nämnden och upphandlingsutskottet planera för och genomföra en samordning av varustransporterna i Lunds kommun utifrån det koncept som har utvecklats i Ystad, Tomelilla och Simrishamns kommuner. Uppdraget inkluderar inrättande av ett varulager i kommunal regi.

Servicenämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till en uppdatering av den utredning om samordnad varudistribution som gjordes 2015. Nämnden hänvisar till att det finns faktorer som tillkommit sedan 2015 och anger att det framförallt är en tilltagande klimatkris, en i princip obefintlig minskning av transportsektorns utsläpp samt globala störningar i mat- och varudistribution på grund av pandemi, krig och andra handelshinder. Nämnden anger att dessa har skapat ett behov av en effektivisering av varustransporter i hela Lunds kommun.

Kommunkontorets yttrande

Kommunfullmäktige beslutade den 30 mars 2023, § 116, avseende motion från Karin Svensson Smith (MP) rubricerad "Färre lastbilar i Lunds tätorter – samordna varudistributionen" att anse densamma vara besvarad. Som motiv angavs i beslutsunderlaget att det finns goda möjligheter att påverka varutransporters miljöbelastning genom att ställa krav i upphandlingar och att detta är något Lunds kommun arbetar aktivt med, samt att Lunds kommun har ett pågående arbete inom upphandlingsområdet när det gäller kravställning för minskad miljöpåverkan. Vidare gjordes bedömningen att nettokostnaden för en samlastningscentral avseende livsmedel skulle uppgå till 7,3 miljoner kronor per år, vilket inte bedömdes som ekonomiskt försvarbart vid tillfället för beslutet. I kommunkontorets tjänsteskrivelse angavs att kommunkontoret ser positivt på att utveckla arbetet med att samordna andra varutransporter inom kommunen. Kommunkontorets bedömning är att det inte framkommit några faktorer som föranleder att kommunfullmäktige bör ändra sitt beslut.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att kommunstyrelsen tillsammans med servicenämnden ges i uppdrag att stärka arbetet med samlokalisering av verksamheter och smart lokalanvändning för att minska behovet av nybyggnation i Lunds kommun.

Servicenämndens yttrande

Nämnden anger ett flertal exempel på att ett sådant arbete redan bedrivs i kommunen. Ett exempel är projektet "Bokning och bidrag" som drivs av kultur- och fritidsförvaltningen. Syftet är att ge möjlighet för allmänheten att använda till exempel idrottslokaler när det inte pågår någon kommunal verksamhet i dessa.

Under hösten 2022 påbörjades, i enlighet med kommunkontorets särskilda uppdrag "Frivillig- och idrottsorganisationer ska ges bättre möjlighet att driva verksamhet en större del av dygnet i kommunens samtliga lokaler", ett projekt med syfte att arbeta för ett ökat tillgängliggörande av kommunens lokaler där samtliga förvaltningar medverkar.

Under 2022 bildades även gruppen för kommunal fastighetsekonomi (FEG) där kommunkontoret och serviceförvaltningen har ett nära samarbete för att undersöka kostnadseffektivitet avseende lokaler.

Vidare arbetar nämnden aktivt för samlokalisering i såväl nybyggnadsprojekt som ombyggnationer. Ett arbete har påbörjats med att ta fram nyckeltal gällande lokaler för olika typer av verksamheter.

Syftet är att hjälpa beställande verksamheter att beställa mer optimerade lokaler.

Det finns även en rutin inom Lunds kommun att när lokalbehov uppstår ska verksamheten först inventera kommunens befintliga tillgängliga lokaler innan nybygge kan bli aktuellt. Utöver detta arbetar Lunds kommun sedan två år tillbaka i enlighet med den strategiska lokalförsörjningsplanen som samlar alla förvaltningars förväntade lokalbehov under en tioårsperiod.

Kommunkontorets yttrande

Inom projektet Ökad lokalanvändning sker under 2023 ett arbete med att ta fram ett ramverk för uthyrning av lokaler och en ekonomisk modell för samutnyttjande. Detta arbete sker i samverkan med serviceförvaltningen, barn- och skolförvaltningen, utbildningsförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen. Vidare anges i Strategisk lokalförsörjningsplan 2023–2032, under Lokalplanering framåt en rad utvecklingsområden som bland annat syftar till att sänka kommunens lokalkostnader och bidra till en mer hållbar stad. Enligt beskrivningen ovan beskrivning pågår det redan många olika insatser för att minska behovet av nybyggnation.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge byggnadsnämnden i uppdrag att enbart bevilja rivningslov till dem som förbinder sig att riva varsamt och leverera allt rivningsmaterial till en kommunal återbrukscentral för byggmaterial.

Servicenämndens yttrande

Nämnden hänvisar till att det i 10 kap. 6 § plan- och bygglagen (2010:900) finns krav på att det ska finnas en kontrollplan för åtgärder som kräver rivningslov. Inför ett rivningslov ska en materialinventering göras, och i kontrollplanen ska beskrivas vilka byggprodukter som kan återanvändas och hur dessa ska tas om hand.

Lunds kommun är idag anslutna till CC Build – en digital plattform som stöttar cirkulär produkt- och materialhantering vid byggande, rivning och förvaltning och kommunen arbetar med att utveckla verktyg för återbruksinventering.

Nämnden skriver vidare att de skärpta krav som beslutades genom kommunfullmäktiges antagande av Plan för klimatneutralt byggande och anläggning, den 30 mars 2023, innebär att de krävs kraftfulla åtgärder på kort tid för att nå klimatneutralitet. Återbrukat material i fasader, tak med mera skapar inget klimatavtryck och är därför en

effektfull åtgärd för att nå målet. Eftersom återbrukat material är dyrare än nytt kan byggåterbruk inom kommunen vara en lösning för att skapa egen försörjning av dessa material.

Nämnden ställer sig positiv till att få ett politiskt uppdrag att utreda möjligheten att anlägga och ansvara för drift av en återbrukscentral för kommunalt byggavfall.

Byggnadsnämndens yttrande

Stadsbyggnadsnämnden anger, i likhet med servicenämnden, att det i lagstiftningen, 10 kap § 6 plan- och bygglagen (2010:900), finns krav på en kontrollplan för åtgärder som kräver rivningslov.

Avseende återbrukscentral anger nämnden att det kräver ett omfattande arbete och resurser för planering och genomförande. Det kräver även en fysisk plats. Utifrån detta är det inte möjligt för kommunen att i dagsläget omhänderta allt material som går att återbruka och för att möjliggöra en kommunal återbruksdepå behöver förutsättningar för ett sådant uppdrag utredas. Vidare framför nämnden att det i samband med arbetet i Västerbro utforskas att tillsammans med vissa aktörer hur marknaden kan bidra för att lösa ett ökat återbruk.

Nämnden hänvisar även till *Plan för klimatneutralt byggande och anläggning* (antagen per kommunfullmäktige beslut 2023-03-30, § 109) som bland annat innehåller åtgärder om cirkulärt byggande, vilket kan bidra till att minska avfallsmängder.

Kommunkontorets yttrande

Kommunkontoret bedömning är att en utredning avseende en återbrukscentral inte bör genomföras. Kommunkontoret instämmer i byggnadsnämndens yttrande där nämnden hänvisar till *Plan för klimatneutralt byggande och anläggning* samt anger att en återbruksdepå kräver ett mycket omfattande arbete liksom resurser för planering och genomförande.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att tekniska nämnden ges i uppdrag att öka trädplanteringen i Lunds kommun, samt att resurser tillförs nämndens investeringsbudget för detta i EVP.

Tekniska nämndens yttrande

När det gäller att öka trädplanteringen i stadskärnan anger nämnden att tekniska förvaltningen arbetar med att ta fram en trädstrategi för Lunds kommun, detta med utgångspunkt i de mål som finns i gällande översiktsplan, LundaEko, samt i *Grönprogram för Lunds kommun*.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att inrätta naturreservat i Rögleskogen och avsätta resurser för detta i EVP.

Kommunfullmäktige avslag den 18 november 2021, § 356, en motion där Rögleskogen föreslogs inlemmas i Skrylleservatet. Detta gjordes med hänvisning till att det inte ansågs som framkomligt att bilda naturreservat på mark ägd av NCC, där dessa också, vid tillfället för beslutet, planerade att utöka verksamheten. NCC fick avslag i mark- och miljödomstolen avseende tillstånd att utöka verksamheten i det aktuella området. Då NCC har överklagat mark- och miljödomstolens dom till mark- och miljööverdomstolen, och frågan därmed inte ännu har prövats, så är bedömningen att det i nuläget inte finns anledning att ompröva kommunfullmäktiges beslut.

De följande förslagen riktar sig främst till tekniska nämnden. Nämnden skriver i sitt yttrande att inriktningen för arbetet med en minskad biltrafik redan hanteras inom ramen för beslutade program, handlingsplaner samt inom pågående strategiarbeten. I texten nedan finns korta förtydliganden som tagit fram i dialog med tekniska förvaltningen.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att uppdra åt LKP Lunds parkeringsbolag, LKF och tekniska nämnden att avveckla alla former av subventioner av bilparkering. Senast 2024 ska all parkering kommunen har inflytande över upplåtas mot en marknadsmässigt pris.

Lunds kommun har en policy för parkering på gatumark i vilken principer för parkeringen anges, vilken utgör det styrdokument som tekniska nämnden följer. Avseende LKP AB som sätter parkeringsavgifter för företagets parkeringshus så beslutas dessa av LKP AB:s styrelse och justeras i huvudsak efter beläggning på respektive anläggning. Varken tekniska nämnden eller styrelsen för LKP AB har initierat några förändringar i parkeringsavgifterna i den riktning motionären föreslår.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge tekniska nämnden i uppdrag att tillsammans med Trafikverket tillse att alla infartsvägar förses med skyltar som visar till närmaste P&R eller infartsparkering kombinerat med tavlor som ger realtidsinformation om när nästa spårvagn eller stadsbuss kör in i staden.

Tekniska nämnden anger att det finns pendlarparkeringar kopplade till kollektivtrafiken i de östra tätorterna. Inne i Lund finns det skyltat till

spårvagnshållplats vid Brunnshög samt järnvägsstationerna i Gunnesbo och Stångby samt den nybyggda stationen vid Klostergården. Det finns i nuläget inte planer på att bygga ut antalet P&R (park and ride).

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge tekniska nämnden i uppdrag att inrätta bilfria zoner runt skolor i Lunds kommun.

Tekniska nämnden har redan ett uppdrag om detta. Utredningar visar att det finns svårigheter att genomföra bilfria zoner i flera fall beroende på hur gatorna har planerats. Det finns dock skolor där försök kommer att genomföras.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge tekniska nämnden i uppdrag att införa en hastighetsbegränsning inom detaljplanlagt område på max 30 km/h för alla gator där oskyddade trafikanter rör sig och busstrafik inte förekommer.

Tekniska nämnden anger att avseende hastighetsgränserna i tätorterna så finns principer som anger vilken hastighet som bedöms lämplig. Bedömningen är att förslaget är uppfyllt i de fall där det är möjligt.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge tekniska nämnden i uppdrag att tillsammans med Skånetrafiken inom ramen för Kollision anordna busskörväg där det är tekniskt möjligt och trafikeringsmässigt motiverat.

Tekniska nämnden anger att detta arbete pågår och genomförs i den utsträckning som det är praktiskt möjligt.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram och fastställa en plan för att uppgradera alla cykelstråk som finns angivna Region Skånes koncept för supercykelstråk i Skåne enligt de kriterier för supercykelstandard som anges i rapporten.

Tekniska nämnden anger att motsvarande arbete pågår. Bland annat kommer en överenskommelse att tecknas med Region Skåne om supercykelstråken i kommunen. Det första supercykelstråket på sträckan Södra Sandby-Lund invigs i september 2023.

Kommunkontorets sammanfattande bedömning avseende motionens samtliga förslag

Sammantaget pågår arbete och insatser inom flertalet av motionens förslag. I andra fall finns befintlig styrning som bedöms tillräcklig inom området. Vidare har kommunstyrelsen i EVP 2023–2025 i uppdrag att genomföra ett "Klimatpaket för Lunds kommun". Kommunstyrelsens miljö- och hälsoutskott har arbetat fram ett antal åtgärder vad gäller

klimatnytta och kostnad. Klimatpaketet ska innehålla åtgärder inom bland annat hållbara företagsresor, säkra skolvägar, kommunikation, biogas och biokol, upphandling samt klimatanpassning. Arbetet med klimatpaketet är organiserat utifrån de olika inriktningarna och bedrivs i främst inom linjeorganisationen men vissa delar bedrivs inom projektet "Klimatneutrala Lund 2030".

Kommunfullmäktige föreslås besluta att avslå motionen med hänvisning till vad som redovisats i ärendet.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret. Byggnadsnämnden, renhållningsstyrelsen, tekniska nämnden och servicenämnden har yttrat sig under beredningen.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För kännedom:
Motionären
Byggnadsnämnden
Renhållningsstyrelsen
Servicenämnden
Tekniska nämnden